

OTSUS

Vaidlustusaja number	92-26/309285
Otsuse kuupäev	22.05.2026
Vaidlustuskomisjoni liige	Angelika Timusk
Vaidlustus	OÜ Geodeesia24 vaidlustus Enefit Industry OÜ riigihankes „Raamlepingu sõlmimine geodeetiliste tööde teostamiseks“ (viitenumber 309285) kõigi pakkumuste tagasi lükkamise otsusele
Menetlusosalised	Vaidlustaja, OÜ Geodeesia24, esindaja Kait Kurvits Hankija, Enefit Industry OÜ, esindajad Marti Viirmäe ja Jevgeni Sander Sepp
Vaidlustuse läbivaatamine	Kirjalik menetlus

RESOLUTSIOON

RHS § 197 lg 1 p 4 ja RHS § 198 lg 3 alusel

1. Jätta vaidlustus rahuldamata.
2. Jätta OÜ Geodeesia24 vaidlustusmenetluse kulud tema enda kanda.

EDASIKAEBAMISE KORD

Halduskohtumenetluse seadustiku § 270 lg 1 alusel on vaidlustuskomisjoni otsuse peale halduskohtule kaebuse esitamise tähtaeg kümme (10) päeva arvates vaidlustuskomisjoni otsuse avalikult teatavaks tegemisest.

JÕUSTUMINE

Otsus jõustub pärast kohtusse pöördumise tähtaja möödumist, kui ükski menetlusosaline ei esitanud kaebust halduskohtusse. Otsuse osalisel vaidlustamisel jõustub otsus osas, mis ei ole seotud edasikaevatud osaga (riigihangete seaduse § 200 lg 4).

ASJAOLUD JA MENETLUSE KÄIK

1. 16.04.2026 avaldas Enefit Industry OÜ (edaspidi ka Hankija) riigihangete registris (edaspidi RHR) väikehanke „Raamlepingu sõlmimine geodeetiliste tööde teostamiseks“ (viitenumber 309285) (edaspidi Riigihange) hanketeate ja tegi kättesaadavaks muud riigihanke alusdokumendid (edaspidi RHAD), sh *Juhised pakkujatele_Väikehange RHR_14092022.pdf* (edaspidi Juhised).

Pakkumuste esitamise tähtpäevaks esitas pakkumuse OÜ Geodeesia24.

2. 02.04.2026 otsusega lükkas Hankija kõik pakkumused tagasi (edaspidi Otsus).

3. 28.04.2026 laekus Riigihangete vaidlustuskomisjonile (edaspidi vaidlustuskomisjon) OÜ Geodeesia24 (edaspidi ka Vaidlustaja) vaidlustus Hankija otsusele lükata tagasi kõik pakkumused.

4. Vaidlustuskomisjon teatas 30.04.2026 kirjaga nr 12.2-10/92 menetlusosalistele, et vaatab vaidlustuse läbi esitatud dokumentide alusel kirjalikus menetluses, tegi teatavaks otsuse avalikult teatavaks tegemise aja ning andis täiendavate seisukohtade ja dokumentide esitamiseks aega kuni 06.05.2026 ja neile vastamiseks 11.05.2026. Vaidlustuskomisjoni määratud esimeseks tähtpäevaks esitasid täiendava seisukoha Vaidlustaja ja teiseks Hankija.

MENETLUSOSALISTE PÕHJENDUSED

5. Vaidlustaja, **OÜ Geodeesia24**, põhjendab vaidlustust järgmiselt.

5.1. Otsuse kohaselt lükkas Hankija kõik pakkumused tagasi viitega Juhiste p-idele 8.1 ja 8.1.3, mille järgi võib Hankija teha kõigi pakkumuste tagasilükkamise otsuse, kui vastavaks tunnistatud pakkumusi on vähem kui kolm. Otsus on õigusvastane, sest see ei ole sisuliselt põhjendatud, ei ole kontrollitav ega arvesta konkreetse hanke asjaolusid.

5.2. Hankija ei ole Otsuses selgitanud, miks vähem kui kolme vastavaks tunnistatud pakkumuse olemasolu muudab Riigihankes lepingu sõlmimise võimatuks, ebaotstarbekaks või Hankija huvidega vastuolus olevaks. Otsuse viide p-ile 8.1.3 ei asenda sisulist põhjendust.

5.3. Oluline on, et Riigihange oli sama sisuga kordushange. Varasem riigihange „Raamlepingu sõlmimine geodeetiliste tööde teostamiseks“ (viitenumber 308502) (edaspidi hange 308502) lõppes pakkumusteta. Seega oli Hankijale teada, et turuhuvi selle töö vastu on piiratud. Olukorras, kus eelmine menetlus lõppes pakkumusteta ja kordushankes õnnestus pakkumus saada, ei saa Hankija piirduda üldise viitega sellele, et vastavaid pakkumusi oli alla kolme. Hankija pidi eraldi hindama, kas kõigi pakkumuste tagasilükkamine on põhjendatud ja proportsionaalne. Otsus, millega kordushankes jäetakse olemasolev turuhuvi kasutamata üksnes formaalse viite alusel, ei vasta nendele põhimõtetele.

5.4. 06.05.2026 esitas Vaidlustaja täiendava seisukoha

5.4.1. Vaidlustaja ei saanud vaidlustuse esitamisel lähtuda Hankijale sisemiselt teadaolevatest või alles hiljem esitatud andmetest, nagu nt sellest, et hankes 308502 esitati siiski üks pakkumus. Vaidlustaja lähtus RHR-is avaldatud hanke tulemusest kui avaldatud andmed osutusid ebatäpseks või vastuoluliseks, ei saa sellest tulenevat riski panna Vaidlustaja kanda.

5.4.2. Vaidlustaja jaoks oli oluline teadmine, kas hankes 308502 oli üldse teisi pakkujaid ja Vaidlustajale teadaolevalt korraldas Hankija kordushanke olukorras, kus varasem turuhuvi täielikult puudus. Igal juhul pidi Hankijal pärast esimest menetlust olema teada, et samadel tingimustel ei ole vähemalt kolme pakkumuse saamine realistlik. Kui sama tulemus kordus ka teises Riigihankes, ei saanud Hankija piirduda üksnes automaatse viitega Juhiste p-ile 8.1.3. Otsus ei sisalda sisulist põhjendust.

5.4.3. Korduv sama sisuga riigihanke korraldamine ning seejärel menetluse lõpetamine üksnes formaalse viite alusel kahjustab Vaidlustaja õigustatud huvi läbipaistvale ja proportsionaalsele hankemenetlusele. Samuti on Vaidlustaja kehvemas konkurentsiolukorras.

6. Hankija, **Enefit Industry OÜ**, vaidleb vaidlustusele vastu.

6.1. Hanke 308502 juurde registreerus neli ettevõtjat ning laekus üks hinnapakkmus.

6.2. 16.04.2026 avaldas Hankija hankega 308502 samade tingimustega kordushanke (Riigihanke). Riigihanke juurde registreerus kolm ettevõtjat ning laekus üks hinnapakkmus Vaidlustajalt. Otsusega lükkas Hankija kõik pakkumused Juhiste p-ide 8.1 ja 8.1.3 alusel tagasi. Otsus põhineb RHAD-is selgesõnaliselt ette nähtud alusel.

6.3. Riigihanke on väikehanke, mis viiakse läbi e-menetlusega RHR-is. Väikehanke läbiviimise reeglid tulenevad RHAD-ist, sh Juhistest. Otsuse õiguspärasust saab hinnata eeskätt Juhistes sätestatud reeglitest lähtuvalt.

Vastavalt Juhiste p-ile 3.5 kinnitab pakkuja pakkmuse esitamisega kõigi RHAD-i tingimuste ülevõtmist, seega Vaidlustaja võttis üle ka kõigi pakkmuste tagasilükkamise tingimused, sh Juhiste p-i 8.1.3 alusel.

6.4. Riigihankes laekus üks pakkmus ja Hankija võis kõik pakkumused Juhiste p-ide 8.1 ja 8.1.3 alusel tagasi lükata. Otsus on põhjendatud ja kontrollitav.

Asjaolu, et Otsus rajaneb RHAD-is ette nähtud normatiivsel alusel, võimaldab Otsust kontrollida nii faktiliselt kui õiguslikult ning välistab meelevaldse otsustamise.

6.5. Vaidlustaja väide, mille kohaselt hange 308502 lõppes pakkmuste esitamata jätmise tõttu, ei vasta faktilistele asjaoludele - üks pakkmus esitati. Pakkmuse maksumus on sisuliselt teada üksnes Hankijale ja Vaidlustajale, kuna teisi pakkujaid ei olnud.

6.6. 11.05.2026 esitas Hankija täiendava seisukoha.

6.6.1. Vaidlustaja viitab, et RHAD oli vastuoluline, kuivõrd Vaidlustajal ei õnnestunud tuvastada, et hankel 308502 oleks esitatud pakkmusi. Tegemist ei ole vastuolu ega ka katsega Vaidlustajat eksitada.

Alla lihthanke piirmäära riigihangetes tuleb Hankijal lähtuda RHS-i 1. peatükis ja enda hankekorras sätestatust. Viidatud allikatest kumbki ei näe ette, et Hankijal olnuks kohustus avaldada esitatud pakkmuste arvu või pakkujate isikuid.

6.6.2. Vaidlustaja eksib väites, et Otsusest ei nähtu Hankija põhjendused kõigi pakkmuste tagasi lükkamiseks. Otsuses on viidatud vaidlustatava Riigihanke tingimustele, lähemalt pakkujatele mõeldud Juhiste p-ile 8.1.3, mis võimaldab Hankijal teha põhjendatud kirjaliku otsuse kõigi pakkmuste tagasilükkamise kohta mh siis, kui vastavaks tunnistatud pakkmusi on vähem kui kolm.

6.6.3. Hankija ei nõustu Vaidlustaja seisukohaga, justkui tulnuks Hankijal järeldada kahe järjestikuse hanke tulemusest turuhuvi puudumist ja sõlmida seetõttu hankeleping Vaidlustajaga. Riigihanke juurde registreeris end kolm ettevõtjat kes, tõsi, ei esitanud pakkmust. Riigihankele eelnenud hankes 308502 registreeris end neli ettevõtjat. Möödunud aastal korraldatud samasisulisele hankele viitenumbriga 293719 laekus üheksa pakkmust.

6.6.4. Hankija arvates on oluline selgitada järgnevalt välja väheste pakkmuste esitamise põhjus ning rakendada kordushanke läbiviimisel meetmeid suurema konkurentsi tagamiseks.

VAIDLUSTUSKOMISJONI PÕHJENDUSED

7. Menetlusreeglid

RHR-ist nähtuvalt viib Hankija läbi nn väikehanget, so riigihanget, mille hankelepingu eeldatav

maksumus jääb alla RHS § 14 lg-s 1 sätestatud lihthanke piirmäära. Kui hankijal on hankekorra kehtestamise kohustus (RHS § 9 lg 1), siis sätestatakse alla lihthanke piirmäära jäävate asjade ostmise ning teenuste ja ehitustööde tellimise kord seal (RHS § 9 lg 4 p 3). Antud juhul kehtib Hankijale *Eesti Energia AS-i ja kontserni ettevõtjate hankekord (alates 01.01.2026)*, mis sätestab p-is 8.4: *Väikehanke korraldamisel, mille eeldatav maksumus on vähemalt 20 000 eurot, järgitakse järgmisi reegleid:*

8.4.1 hankija sätestab hanke alusdokumentides kriteeriumid eduka pakkumuse väljaselgitamiseks;

8.4.2 väikehange viiakse läbi üldjuhul RHR-is.

Hankija on eduka pakkumuse väljaselgitamiseks kehtestanud Riigihankes mh Juhised ja Hankija peab enda kehtestatud reeglitest Riigihankes rangelt kinni pidama.

8. Otsuse on Hankija teinud järgmise põhjendusega:

Hankija lükkab kõik pakkumused tagasi Vastavuses HAD "Juhised pakkujatele" punktiga 8.1. ja 8.1.3. 8.1. Hankija võib teha põhjendatud kirjaliku otsuse kõigi pakkumuste tagasilükkamise kohta, kui: 8.1.3. vastavaks tunnistatud pakkumisi on vähem kui kolm.

Vaidlustaja väidab kokkuvõtlikult, et Otsus ei ole sisuliselt põhjendatud ega kontrollitav (miks on lepingu sõlmimine võimatu või ebaotstarbekas), ei arvesta Riigihanke asjaolusid (varasem sama sisuga hange 308502 juba lõppes pakkumusteta) ja kahjustab Vaidlustaja konkurentsiolukorda.

Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et Otsus on piisavalt põhjendatud, kooskõlas RHAD-iga (Juhiste p-iga 8.1.3) ja RHS § 3 p-iga 1 (läbipaistev ja kontrollitav) ning selle kehtetuks tunnistamiseks alused puuduvad.

8.1. Otsuse põhjendatus

8.1.1. Juhiste p-is 8.1.3 sätestas Hankija kõigi pakkumuste tagasilükkamise aluse järgmiselt:

Hankija võib teha põhjendatud kirjaliku otsuse kõigi pakkumuste tagasilükkamise kohta, kui: vastavaks tunnistatud pakkumisi on vähem kui kolm.

Seega täidab aluse faktilise koosseisu olukord, kus Riigihankes on esitatud vähem kui 3 pakkumust. Ei saa olla vaidlust, et Riigihankes laekus vaid üks pakkumus, so Vaidlustaja oma, st aluse kohaldamiseks ja kõikide pakkumuste tagasilükkamiseks on RHAD-is sätestatud faktiline koosseis täidetud.

8.1.2. Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et vaidlusaluse kõigi pakkumuste tagasilükkamise aluse kohaldamise eeldus ei ole see, et 1-2 pakkumuse vastavaks tunnistamisel oleks lepingu sõlmimine sealjuures võimatu või ebaotstarbekas.

Hankija on kehtestanud kõigi pakkumuste tagasilükkamise alused, sh Juhiste p-i 8.1.3, RHAD-is ja Vaidlustaja ei ole seda enne pakkumuste esitamise tähtaega vaidlustanud. Pärast pakkumuste esitamise tähtpäeva saabumist ei saa Vaidlustaja nõuda, et Hankija RHAD-is kehtestatud tingimusi Riigihankes ei kohaldaks või teeks seda vaid juhul, kui olukord on Hankija jaoks väljapääsmatu (lepingu sõlmimine on võimatu või ebaotstarbekas). Märkimisväärne on, et sellisteks olukordadeks on Hankija kehtestanud eraldi kõigi pakkumuste tagasilükkamise alused:

- ebaotstarbekuse korral lükanuks Hankija kõik pakkumused tagasi Juhiste p-i 8.1.2 alusel: *väikehange on osutunud majanduslikult ja tehniliselt ebaotstarbekaks ja*
- lepingu sõlmimise võimatuse korral Juhiste p-i 8.1.3 alusel: *muudel olulistel ja motiveeritud põhjustel.*

Vaidlustaja ei saa nõuda, et kõigi pakkumuste tagasilükkamisel Juhiste p-is 8.1.3 sätestatud alusel peaks Hankija Otsus põhjendatuse nõude täitmiseks sisaldama ka kõik need põhjendused, mis põhjendaksid kõigi pakkumuste tagasilükkamist hoopis muudel alustel kui see, mida Hankija Riigihankes kohaldas.

8.1.3. Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et kui RHAD-is kehtestatud kõigi pakkumuste

4 (5)

tagasilükkamise alus sisaldab täpset olukorra kirjeldust, millele faktilise olukorra vastavuses vaidlust ei ole, tagab see viide alusele, antud juhul Juhiste p-ile 8.1.3, iseenesest piisava läbipaistvuse ja põhjendatuse ka ilma täiendava põhjendamiseta.

Sarnases vaidluses otsuse põhjendamiskohustuse ulatuse üle on Riigikohus kohtuasja nr 3-20-1198 p-is 21 pakkumuse edukaks tunnistamise otsuse põhjendamise osas selgitanud, et *seejuures on piisav, kui pakkumuse edukaks tunnistamise korraldusest või selles viidatud dokumendist nähtuvad, millistele alustele hankija otsustused tuginevad (kolleegiumi otsus asjas nr 3-3-1-45-12, p 29). Väga üldsõnalised põhjendused võivad olla vastuolus RHS § 117 lg-ga 1 ja § 47 lg 4 p-ga 3, vaidluse korral saab aga hankija otsuse põhjendusi kohtumenetluses täpsustada. Mida üldisemad on hindamiskriteeriumid ja -metoodika, seda avaram on hankija hindamisruum ning seda põhjalikumad peavad läbipaistvuse tagamiseks olema hinnete põhjendused. Kui RHAD-s kehtestatud hindamismetoodika sisaldab täpseid hinnete kirjeldusi, võivad need tagada piisava läbipaistvuse ka ilma hinnete hilisema põhjendamiseta.*

8.2. Veelgi enam – vaidlustuskomisjon märgib täiendavalt, et Hankijal oleks olnud õigus vaid ühe pakkumuse esitamisel hankelepingu sõlmimisest loobuda ka juhul, kui Juhiste p-is 8.1.3 vastav alus üldse puudunuks. Nimelt on kohtupraktikas korduvalt leitud (nt Euroopa Kohtu lahendis nr C-27/98 (p-id 21, 24, 33 ja 34), et hankijal puudub kohustus hankelepingu sõlmimiseks hankemenetluse ainsa pakkujaga. Seega Vaidlustaja võimalik sattumine uue hanke korraldamisel kehvmasse konkurentsiolukorda ei prioriseeri Hankija õiguse ees mitte sõlmida hankelepingut, kui konkrents Riigihankes sisuliselt puudub.

9. Vaidlustusmenetluse kulud

Lähtudes sellest, et vaidlustus jääb RHS § 197 lg 1 p-i 4 alusel rahuldamata, kuulub vaidlustusmenetluse kulude osas kohaldamisele RHS § 198 lg 3.

Hankija ei taotlenud kulude väljamõistmist.

Vaidlustaja kulud jäävad tema enda kanda.

(allkirjastatud digitaalselt)

Angelika Timusk